

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Faktaark

Hovedtrekk i den økonomiske utviklingen

Svake vekstutsikter internasjonalt

Det er nå fem år siden den internasjonale finanskrisen brøt ut, og krisen har fått svært alvorlige virkninger. Situasjonen i de internasjonale finansmarkedene har bedret seg den senere tiden, med utviklingen i produksjon og sysselsetting henger likevel etter, særlig i Europa. Flere indikatorer kan imidlertid tyde på at den økonomiske utviklingen er i ferd med å snu til det bedre.

Etter nedgang i BNP i euroområdet seks kvartaler på rad, var det igjen vekst i 2. kvartal i år. Arbeidsledigheten er kommet opp på et svært høyt nivå, men økningen har stoppet opp de siste månedene. I USA er veksten på vei opp og arbeidsledigheten på vei ned. Stram og uforutsigbar finanspolitikk som følge av uenighet i Kongressen bidrar likevel til å trekke veksten ned. Bedrede vekstutsikter har bidratt til at den amerikanske sentralbanken har varslet at den snart vil begynne å stramme til i pengepolitikken.

I flere framvoksende økonomier, blant annet Kina, har den økonomiske veksten vært lavere enn ventet så langt i år, og utsiktene er svekket. Veksten er likevel fortsatt på et høyt nivå og mye sterkere enn i de tradisjonelle industrilandene.

Samlet sett anslås veksten i BNP hos Norges handelspartnere til vel 1 prosent i 2013 og det dobbelte i 2014. Dette er litt lavere enn anslått i Revidert nasjonalbudsjett 2013. Arbeidsledigheten ventes å holde seg rundt dagens nivå på 12 prosent i euroområdet, mens den i USA var 7,3 prosent i august og ligger an til å falle ytterligere. Usikkerheten om utviklingen internasjonalt er imidlertid fortsatt stor.

God vekst og lav arbeidsledighet i norsk økonomi

Forholdene i norsk økonomi skiller seg fra situasjonen hos mange av våre handelspartnere. Aktiviteten tok seg raskt opp igjen etter tilbakeslaget i 2009, og sysselsettingen er nå vesentlig høyere enn før finanskrisen. Arbeidsledigheten er lav.

Utviklingen i arbeidsmarkedet har vært relativt stabil, og oppgangen i sysselsettingen har fortsatt i inneværende år. De siste årene har arbeidsinnvandringen gitt et betydelig bidrag til oppgangen i arbeidsstyrken. AKU-ledigheten anslås å holde seg rundt 3½ prosent av arbeidsstyrken.

Samtidig har økte lønninger og en sterkere krone gitt et høyt kostnadsnivå i økonomien, selv etter svekkelsen av krona i år. Med lav etterspørsel ute er situasjonen krevende for konkurranseutsatte virksomheter.

Høy etterspørsel fra oljevirkosomheten og økt privat forbruk ventes å bidra til en vekst i norsk fastlandsøkonomi på 2,2 prosent i år og 2,7 prosent neste år, mot et gjennomsnitt på 2,6 prosent for de siste 40 årene. Anslagene er litt lavere enn i Revidert nasjonalbudsjett 2013. For inneværende år trekkes veksten ned med 0,3 prosentenheter som følge av lav produksjon av elektrisk kraft.

Tabell 1 Hovedtall for norsk økonomi. Prosentvis volumendring fra året før

	Mrd kroner ¹			
	2012	2012	2013	2014
Privat konsum.....	1 175,0	3,0	2,3	2,7
Offentlig konsum.....	619,5	1,8	2,6	2,2
Bruttoinvesteringer i fast kapital	598,0	8,0	5,1	5,1
Herav: Oljeutvinning og rørtransport	171,8	14,5	9,0	7,5
Bedrifter i Fastlands-Norge	180,9	3,2	1,6	5,5
Boliger	139,8	7,4	5,0	3,0
Offentlig forvaltning.....	89,2	-0,6	5,9	3,6
Etterspørsel fra Fastlands-Norge ²	2 204,4	2,8	2,6	2,8
Ekspor.....	1 183,0	1,8	-1,6	3,2
Herav: Råolje og naturgass.....	604,4	0,9	-5,5	4,2
Tradisjonelle varer	310,3	2,6	0,1	2,6
Tjenester utenom olje og utenriks sjøfart..	143,5	1,3	3,0	2,1
Import.....	798,8	2,4	3,3	4,3
Herav: Tradisjonelle varer	486,0	2,7	3,2	3,5
Bruttonasjonalprodukt	2 906,8	3,1	0,9	2,7
Herav: Fastlands-Norge.....	2 200,3	3,4	2,2	2,7
Fastlands-Norge ekskl. el-forsyning	2 148,9	3,1	2,5	2,7
Andre nøkkeltall:				
Sysselsetting, personer		2,2	1,1	1,0
Arbeidsledighetsrate, AKU (nivå).....		3,2	3,4	3,5
Årslønnsvekst		4,0	3½	3½
Konsumprisindeksen (KPI)		0,8	1,9	1,6
KPI-JAE		1,2	1,5	1,8
Råoljepris, kroner pr. fat ³		649	623	600
Driftsbalansen (pst. av BNP).....		14,2	11,1	10,5
Bruttonasjonalinntekt, mrd. kroner.....		2 964	3 028	3 166
Tremåneders pengemarkedsrente, pst. ⁴		2,2	1,8	1,9
Konkurrensekursindeksen, årlig vekst i pst. ⁵		-1,6	2,1	3,1
Husholdningenes sparing, pst. av disponibel inntekt....		8,5	8,4	8,6

¹ Foreløpige nasjonalregnskapstall i løpende priser

² Utenom lagerendring

³ Løpende priser

⁴ Beregningsmessig forutsetning basert på terminpriser i september

⁵ Postivt tall angir svakere krone